Барвінок

4
1987

ISSN 0132-5930

Ільяс ДЖАНСУГУРОВ

ЛЕНІН ЖИВИЙ

Він живий і буде жити
Віки вічні між людей,
Не вмирають заповіти
Й сила ленінських ідей.

Хід історії не може
Повернуть ніхто назад:
Слабнуть сили зловорожі,
Дужча пролетаріат.

До минулого, братове,
Вже не буде вороття,
Шляхом Леніна в чудове
Ми простуєм майбуття.

З казахської.
Переклав Д. БОБИР

Малюнок Г. ГОРОБІЄВСЬКОЇ

ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ
В. І. ЛЕНІНА ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ
Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

Наталя Володимирівна ГЕЛЛЕРТ, трактористка радгоспу імені Амангельди Цілиноградської області, делегат XXVII з'їзду КПРС, депутат Верховної Ради СРСР, кавалер ордена Леніна, ордена Трудового Червоного Прапора і ордена Дружби народів, лауреат премії Ленінського комсомолу:

«...Нашу багатонаціональну республіку образно називають «планетою ста мов». Казахстанська цілина — ніби поле, де ростуть герої, набирає сили найхарактерніше для нас, радянських людей,— патріотизм, працелюбство, міцна дружба. Тут піднесено до височин слави і загальної поваги багатьох цілинників — представників різних національностей і народностей»...

Ануар АЛІМЖАНОВ, письменник, голова Казахського комітету захисту миру, лауреат міжнародної премії імені Джавахарлала Неру:

«Як розцвіла моя республіка за роки Радянської влади, крокуючи в інтернаціональному строю народів СРСР! Мій край здійснив дивовижний історичний ривок од відсталості до таких соціально-економічних висот, з яких його видно сьогодні на весь світ».

Ануар Алімжанов

Павло Романович ПОПОВИЧ, льотчик-космонавт СРСР, двічі Герой Радянського Союзу, депутат Верховної Ради Української РСР:

«Казахстанські степи стали для мене такими ж рідними, як і українські. Звідти ми 12 квітня 1961 року проводжали у політ першого космонавта світу Юрія Олексійовича Гагаріна. Там, на космодромі Байконур, ми народились як космонавти. У Казахстан ми повертаємося з далеких польотів. На рідну землю, на Батьківщину! Там потрапляли в братні обійми чудових, працьовитих і гостинних жителів. Таке не забувається...»

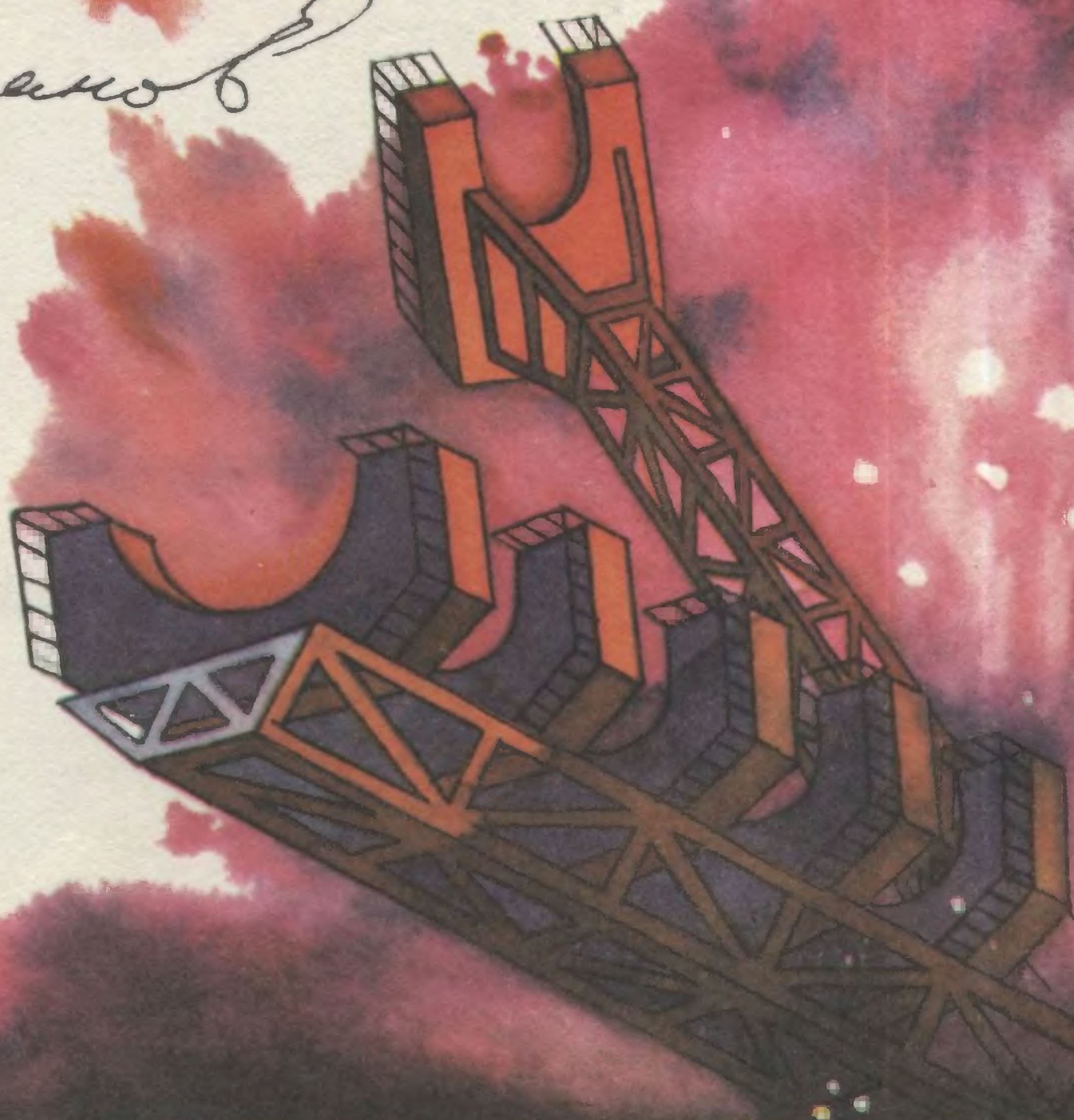
Павел Попович

Єсентай ЄРБОТІН

БАЙКОНУР

Рідним зробив небеса для землі
Ти, космодром Байконур.
Шлеш у далекі світи кораблі
Вдень і вночі, Байконур.
Ти — батьківщина міжзоряних трас,
Наш космодром Байконур.
Кращого краю немає у нас,
Аніж отут, Байконур!

З казахської

Абді ШИНБАТИРОВ

ДРУЖНІ ХЛОПЦІ

Оповідання

Хлопці нашого аулу не марно прозвали Жомарта заводієм. І не тільки тому, що майструвати вміє, книжок більше за всіх прочитав, з таким захопленням розповідає про всякі пригоди. Жомарт чуйний і добрий товариш. Ото якось він надумав: «Ходімо в неділю до колгоспного саду — збирати яблука! Допоможемо дорослим». І, уявіть собі, жоден не відмовився. Працювали з раннього рання до пізнього вечора. А наступного разу Жомарт зі своїми друзями допомогли самітній матінці Балкіє: дровець нарубали, води наносили, до сарая сіно прибрали.

А якось сказав Жомарт Кенесові, Айтжановi та Момбекові:

— Хлопці, гайда наступної неділі по ожину. Згода?

Друзі погодилися: справді, здорово буде!

Ну, домовилися, то й домовилися. Всі зібралися на околиці аулу. Хоча було рано-ранісінько, та охочих прийшло немало. Довелося сідати на ішаків по двоє і навіть по троє. Їхали одне за одним — вервечкою, бо ж у гори вела не широка дорога, а вузенька стежина. Вона петляла, звиваючись, ніби змія. Такі стежини звуть серпантинами.

Коли вибралися на найвищий горб, першокласник Сарсен здивовано мовив до Жомарта:

— Ми все їдемо та їдемо, а поглянь — від аулу зовсім близенько.

— То це ж навпрошки близенько, а по горах навпрошки їхати не можна,— пояснив, усміхаючись малюку, Жомарт.

— То де ж та ожинова галявина, про яку ти нам хвалився?

— Наберися терпцю, вже недалеко. Зараз ми з'їдемо схилом і поминемо озеро. Глянь, он воно. А там, у видолинку, і росте ожина,— підбадьорював малого Жомарт.

Щойно під'їхали до ожинової галявини — всі разом так і кинулися збирати соковиті, смачні ягоди. Кожен намагався щонайшвидше назбирати повнісінькі кошики. Що тут здійнялося! Коли зне-

нацька почули прокизливий вереск Сарсена. Виявилося, він заліз у найгустіші ожинові зарості біля поваленої тополі й ненароком зачепив на стовбурі осине гніздо. Розгнівані оси налетіли роєм на малого. Він, звісно, тікав, та все ж оси встигли пожалити його. Тепер хлопці обходили гніздо на безпечній відстані. Коли кошики були повні, посідали спочивати. Все було добре, всі задоволені. Тільки одне притьмарювало їхні радощі: обличчя Сарсенове. Воно розпухло від осиних жал, та як! Від очей самі щілинки залишилися. Негоже вийшло, адже вони одне за одного відповідають. А Сарсену хоч би що! Їде собі, сміється і нічого не помічає. Сорочка на ньому ніби червоною фарбою забризкана — вся в плямах. Мабуть, збираючи ожину, не стільки ягід у кошик кидав, скільки в рот.

Вже й аул недалеко, а старші хлопці чомусь захвилювались. Жомарт, Кенес та Айтжан шепочуться поміж собою, тайкома від Сарсена.

— Хлопці, це ж вам не жарти! Напевне Сарсенова мама дорікне: «А ви куди дивилися? Теж мені друзі! Адже Сарсен серед вас найменший, треба було наглядати за ним»,— вголос розмірковував Жомарт.

— Ну то й що? Присоромить, і годі,— безжурно відказав Айтжан.— Аби тільки нашим батькам не поскаржилася.

— А хіба тобі не буде ніяково перед Сарсеном?!— присоромив свого товариша Момбек.

— Правильно! Тому, хлопці, давайте всі відсиплемо по жмені ожини Сарсенові. То як, згода?

— Згода!

Саме тут Сарсен, який нічого не підозрював, наздогнав хлопців.

— Ану, підставляй свого кошика, Сарсене!— звеліли малюку й насипали повнісінький кошик ожини. Сарсен так і не втямив, чому хлопці відсипали йому ягід. Він лише усміхався від радості. А коли друзі прийшли до аулу й почали розходитися, малий запитав Жомарта:

— А ще поїдемо по ожину? Я тепер знаю, як її збирати.

І всі засміялися.

Переклала Л. ПИСЬМЕННА

Малюнок Л. МІТЧЕНКО

Музафар АЛІМБАЄВ

ЯКІ БУВАЮТЬ СЛОВА?

Мама —
Кохане слово,
Камінь —
Вагоме слово,
Небо —
Високе слово,
Прапор —
Набатне слово,
Учень —
Старанне слово,
Вітер —
Летюче слово,
Друг —
Задушевне слово,
Вітчизна —
Найкраще слово.

З казахської.
Переклала Н. ПОКЛАД

Кадир МУРЗАЛІЄВ

ПРОБУДЖЕНИЙ СТЕП

...Наш край розбудили червоні знамена.
Тепер не впізнати наш зоряний степ.
Заводів гудки його будять щоденно,
Сузір'я містечок щоденно росте.

Вітчизно! Очей твоїх погляд ясніє,
Вдивляючись в степу нового красу.
І дружби незламної коло міцніє,
І руки її — на кормилі часý.

О земле прадавня!
Ти згоїла рани,
Свого досягла,—
зайве радість таїть.
Ще й пил не осів на шляхах караванних —
Мчать в космос дороги
з долоней твоїх.

З казахської.
Переклав Ф. МОРГУН

Павло ТИЧИНА

КВІТЕНЬ

Він іде до нас тоді,
як голі вербиченьки
по коліна у воді,
як очі травиченьки
нам сміються молоді.

САД ЗЕЛЕНИЙ...

Сад зелений — що є краще,
як кругом цвіте, росте?
У країні нашій славній
все кругом цвіте, росте!

Книга й школа — що є глибше,
як з наукою дружить?
Тож як мудрості доходиш,—
хочеться і жить, і жить!..

Батьківщина — що миліше,
як земля ота свята?
Яблуні по всім просторі,
тече річка золота...

* * *

Блакить мою душу обвіяла,
душа моя сонця намріяла,
душа причастилася кротості трав.
— Добридень!— я світу сказав.

Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, маюють, квітують поля —
добридень тобі, Україно моя!

Малюнок І. КОЖЕМ'ЯКІНОЇ

15 КВІТНЯ У МОСКВІ РОЗПОЧИНАЄ РОБОТУ XX З'ЇЗД ВСЕСОЮЗНОЇ ЛЕНІНСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ СПІЛКИ МОЛОДІ

З Барвінком

ДО КРАЇНИ КОМСОМОЛІЇ

Таку карту, як у жовтенят 3-го Б класу Сімферопольської СШ № 1, Барвінок побачив уперше. На ній — силуети вершників-будьоннівців. Вони мчать в атаку на білогвардійців.

— Ось бачите — орден Червоного Прапора. Це перша нагорода Ленінському комсомолові — за мужність і героїзм у громадянській війні,— пояснив Максим Першин, командир жовтенятської групи.

Потім Барвінкові розповіли, що виготовити карту допоміг третьокласникам ветеран комсомолу, картограф Іван Георгійович Дорофєєв.

— Знаєте, чому комсомол називають Ленінським?— поцікавився Дорофєєв.— Бо Спілка молоді створювалася під керівництвом вождя. Ленін постійно піклувався про неї. Мені пощастило бачити Володимира Ілліча.

У правому кутку карти Барвінок побачив фотографію: кілька наметів у тайзі. І напис — «Комсомольськ-на-Амурі».

— На будівництво нового міста за комсомольськими путівками приїхало понад шість тисяч юнаків і дівчат,— розповів Дорофєєв.— Спочатку жили ось так,— показав він на фото,— працювали з ранку до ночі. Зводили багатоповерхові будинки, заводи і фабрики, школи...

Вперше жовтенята почули про ударників змагання, Дніпрогес, Магнітку, Турксиб — залізницю, що з'єднала Сибір і Середню Азію. Все це споруджували комсомольці. Їхня праця в ті роки була відзначена Батьківщиною орденом Трудового Червоного Прапора.

— У всіх справах комсомольці прагнули бути першими, здобували перемоги,— вів далі Іван Георгійович.— Пригадую, як підкорювали пік Леніна і пік Комунізму. Я був одним із радянських альпіністів, які вперше дістались до найвищих точок Паміру...

У пам'ятному 1941-му комсомольці пішли на битву з фашистськими загарбниками. Подвиги молодогвардійців, Олександра Матросова, бої під Москвою і Сталінградом. Пробиті кулями комсомольські квитки зберігаються тепер у музеях Великої Вітчизняної війни. Пройшов усю війну від першого до останнього дня і полковник Дорофєєв — ка-

валер багатьох орденів. Він з гордістю розповідає, що за героїзм і відвагу в боях Великої Вітчизняної комсомол удостоєно найвищої нагороди — ордена Леніна.

По війні молодь відбудовувала тисячі зруйнованих міст і сіл, заводів і фабрик. Другим орденом Леніна ВЛКСМ нагороджено саме за самовіддану працю у післявоєнні роки.

...Барвінок побачив ще один малюнок на карті жовтенят: безкраї пшеничні лани, де, ніби кораблі в морі, пливуть комбайни. Цілина! Ось значок за освоєння нових земель, подарований дідусем одного із жовтенят-третьокласників. Молодим за путівкою комсомолу піднімав він казахстанську цілину. І зараз часто пригадує, як зустрічали їх на маленькій станції: духовий оркестр, радісні привітання. Потім важко було. Але працювали в мороз і спеку. Вистояли, обжили степовий край. Заврожаїлись нові хлібні ниви. А на прапорі Комуністичної Спілки Молоді засяяв третій орден Леніна.

Барвінок уважно слухав Івана Георгійовича. Він усе більше відкривав для себе країну Комсомолію. Поцікавився, які ще славні сторінки літопису відомі третьокласникам.

Тоді жовтенята навперебій почали розповідати, що комсомольці і в наступні роки виконували найскладніші завдання партії і народу. Вихованець Ленінської Спілки Молоді Юрій Гагарін першим полетів у космос. Споруджували велетенську Байкало-Амурську магістраль тисячі членів ВЛКСМ. Серед них — посланець України, Герой Соціалістичної Праці Олександр Бондар зі своїми товаришами. З перших хвилин молодь героїчно працювала, ліквідуючи аварію на Чорнобильській атомній електростанції.

До багатьох славних справ причетні комсомольці. Вони невтомно продовжують славні традиції Комуністичної партії і радянського народу, Великого Жовтня. 1968 року Ленінський комсомол на честь свого півстолітнього ювілею був нагороджений орденом Жовтневої Революції.

...Незвичайну карту оформили сімферопольські жовтенята. Вона, звичайно, далеко не повно розповідає про життя країни Комсомолії. Але молодші школярі тільки почали вивчати історію ВЛКСМ. Тільки почали готуватися прийти на зміну старшим.

З Барвінком подорожував
Василь ГУБАРЕЦЬ

Друзі! А що вам відомо про країну Комсомолію? Напишіть про це до редакції.

Малюнок О. ПЛЕСОВСЬКОЇ

16 КВІТНЯ ВІДКРИВАЄТЬСЯ ВСЕСОЮЗНИЙ ТИЖДЕНЬ ЖОВТЕНЯТ

Рішенням ради піонерської дружини при загонах створюються і діють жовтенятські групи. Групи діляться на зірочки, які об'єднують, як правило, по 5 жовтенят. Жовтенята готуються стати піонерами, виконують правила жовтенят.

ПРАВИЛА ЖОВТЕНЯТ

Ми, дівчатка і хлоп'ята,
Всі — активні жовтенята.
Жовтеня, не забувай —
В піонери путь тримай.

Ми, дівчатка і хлоп'ята,
Всі — відважні жовтенята.
Мрієм, щоб в країні рідній
Стали ми героїв гідні.

Ми, дівчатка і хлоп'ята,
Всі — старанні жовтенята.
Лише тих, що труд шанують,
Жовтенятами йменують.

Ми, дівчатка і хлоп'ята,
Всі — правдиві жовтенята,
І ніколи, і ніде
Друзів ми не підведем.

Ми, дівчатка і хлоп'ята,
Всі — веселі жовтенята.
Ми пісні, і танці, й сміх
Ділим порівну на всіх.

Штаб операції
«Мільйон добрих справ»
прийняв повідомлення

ІЗ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ:

— Жовтенята та їхні вожаті з Новгород-Сіверського Будинку піонерів і школярів дружать з ровесниками із болгарського міста Враца. Діти обмінюються малюнками, значками, листівками, організовують заочні подорожі, проводять ярмарки солідарності.

Нещодавно болгарські друзі виступали на міжнародній асамблеї «Прапор миру». А новгород-сіверці зібрали багато підписів під Зверненням про заборону ядерної зброї та провели ярмарки солідарності. 429 карбованців за продані сувеніри переказали у Фонд миру.

ІЗ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ:

— Багато малюків обласного центру побувало на виставах дворового театру, створеного молодшими учнями Запорізької середньої школи № 11. А Таня Аксьонова охоче розповідає підшефним, як самодіяльні артисти спершу виготовили декорації, пошили ляльки. Ось тепер і приходять до малюків живі герої казок.

Малюнки В. КУЩА

ТВІЙ РОВЕСНИК

Дорогим октябрятам Украины с пожеланием мира и счастья. На нашей планете нет такой страны, где бы дети не боялись войны и не хотели бы мира. Давайте вместе бороться за мир.

Катя Лычёва

Різні доручення виконує московська піонерка Катя Личова. Та особливо любить зустрічатися з молодшими друзями. І жовтенята завжди чекають свою вожату. Адже Катя багато знає і вміє, цікаво розповідає, активно бореться за мир.

ЕКСКУРСІЯ

Другокласниця Люда Шило не раз бувала із сестричкою Оленкою в шкільному музеї. Оленка вчиться в сьомому класі, вона екскурсовод.

Коли учні приходять на екскурсію, Оленка розповідає їм про дитинство Володі Ульянова, про те, як він був студентом Казанського університету, як став революціонером...

Сестрички верталися додому. Люда й запитала Оленку:

— А мене ти навчиш так гарно розповідати про все, що є в музеї?— Потім подумала й додала:— І ще Оленку Макаренко з 2-го Б. Ми з нею дружимо.

— Добре,— погодилася Оленка,— будете екскурсоводами у жовтенят.

Відтоді минуло півроку. Другокласниці Люда й Оленка з допомогою вожатих підготували розповідь про перебування Надії Костянтинівни Крупської в Полтаві.

За завданням Володимира Ілліча Леніна Надія Костянтинівна в 1896 році приїжджала в Полтаву і зупинялася в родині Федора Гнатовича Давидовича-Нащинського. Вона зустрічалася з революційно настроєними робітниками, домовлялася про збір коштів на видання більшовицької газети.

Кілька років тому дочка Федора Гнатовича передала в музей Щербанівської школи частину сімейних реліквій. Залишила Марія Федорівна також спогади про Надію Костянтинівну, фотокопії її листів до матері.

Жовтенята довго розглядали тумбочку, яка стояла в кімнаті Надії Костянтинівни, книги, що їх вона читала.

— А ось гляньте на це дзеркало,— показала Люда.— Ним користувалася Надія Костянтинівна.

І кожному з дітей закортіло й собі подивитись у те дзеркало, яке не раз бачило Надію Костянтинівну Крупську.

Алла НОСОВА,
Щербанівська середня школа,
Полтавська обл.

Олег ОРАЧ

ГАЛЯ-НЕВСТИГАЛЯ

— Галю, вставай умивайся
Та швидше до столу!
— Галю, мерщій убирайся,
Бо спізнишся в школу!

Галя вилежує, ніжиться
і позіхає,
Довго з портфелем вовтузиться
І — не встигає.

В школі дзвінок продзвенів
І давно почалися уроки.
А коридором — чиї то?—
Лунають поспішливі кроки.

Клас уже знає:
Це знову спізнилася Галя.
Ні, недаремно прозвали
Її Невстигаля.

Анатолій КАЧАН

ЗАГАДКА

А ось така загадка вам:
Він любить все робити сам —
Сам розвантажує вантаж,
Сам заїздить у свій гараж.

(Самоскид)

Анатолій КИЧИНСЬКИЙ

НЕБИЛИЦЯ

Йшла корова по струні...
Вибачайте — по стерні.
Йшла корова до води...
Вибачайте — не туди.

А туди, де татко
Припинав телятко.

Татко шворінь забивав
молоком,
А я бублик запивав
молотком.
А було це в череду...
Вибачайте — в середу.

Малюнок Л. ХАРЛАМПІЄВА

Любов ПШЕНИЧНА

ВЕСЕЛІ СКОРОМОВКИ

* * *

Євген горіхи роздає:
— Оце — моє, оце — твоє...
— А це чиє?
— Це теж моє!
Ти ж бач, горіхів не стає...—
А в вас такий Євгенко є,
Що так горіхи роздає?

* * *

Фарбував Федько фанеру,
Фарбу взяв фіалкам в тон —
У шофера-фантазера
Фіолетовий фургон!

Надія КИР'ЯН

СЕРГІЙКО І МАМА

Питається мама:— Сергієчку милий,
Чому ти по вуха увесь у чорнилі?
— Мені з авторучки на руки, на щічки
Злетіли малесенькі сині синички.
Блакитні пір'їнки блищали на крилах,
Синички знялись і кудись полетіли,
У небі розтанули, як промінці,
Від лапок лишили сліди на лиці.

Олександр РАТНЕР

ПРОГУЛЯНКА

У неділю коло хати
Ми виходим погуляти:
Я іду за ручку з дідом,
А мопед іде з сусідом.
А за нами Жучка слідом
Дріботить собі сумна,
Бо сама біжить вона.
І чого це в Жучки
Лапи, а не ручки?

Переклала з російської
Є. ГОРЕВА

ЯКІ ЗНАКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТИ ТУТ БАЧИШ? ЧИ ПРАВИЛЬНО ВОНИ НАМАЛЬОВАНІ? НАПИШИ БАРВІНКОВІ.

Микола ТРУБЛАЇНІ

ОПОВІДАННЯ БОЦМАНА

«Сміливий звіробій»

Пароплав пішов на Північ. З труби вилетів дим, за кормою завирувала вода.

Місто Архангельськ лишилось позаду. Пароплав ішов Білим морем. Так зветься це море. Але воно зовсім не білого кольору. Важкі сиві хвилі, наче налляті оловом, котились морем до самого обрію.

Пароплав називався «Сміливий звіробій».

На «Сміливому звіробої» було тридцять матросів і кочегарів, капітан та три його помічники.

Матрос Андрій Бойчук уперше плив на Північ. Раніш він плавав річним пароплавом на Дніпрі між Києвом і Дніпропетровськом. Тепер Андрій приїхав до Архангельська. На Біле море потрібні були моряки, і комсомол послав сюди Андрія.

Будівлі Архангельська вже зникли за обрієм. Хвилі розгойдували пароплав, б'ючи в його борти. Нерідко солоні бризки залітали на палубу.

Сонце зникло на заході, залишивши на небі червону стрічечку і кілька плямок. Звечора посилився вітер і приніс з собою холод.

— Небезпечне наше море, хлопче! — звернувся боцман до Андрія, моргнувши бровою.

Вони стояли разом на палубі, і боцман хотів трохи полякати новака. Боцман — це старший на пароплаві над матросами. Щоб бути боцманом, треба мати великий досвід і довго перед тим плавати по морю.

— Біле море не таке велике, — казав боцман, — але моряків, які добре знають його, мало. На Білому морі дуже багато мілин, які треба обминати пароплавам. Чимало тут підводного каміння біля дрібних островів. Страшні тут тумани.

— З океаном, а океан, ти ж знаєш, який він великий, — по-своєму пояснив боцман, — Біле море сполучається вузькою протокою. Та протока називається Біломорським гирлом.

Вузька вона, наче через неї море виливається в океан. Узимку це море вкривається величезними крижаними полями. Тоді небезпечно тут плавати пароплавам.

Боцман сів на скриню, що стояла поруч, і казав далі:

— Особливо небезпечно в гирлі, бо через нього суне багато криги з Полярного моря. Стисне крига пароплав, і лусне він, як горіх в обценьках. Полярним морем зветься частина океану, що лежить за гирлом Біломорським. То велике море, а плавати по ньому важче, ніж по Білому.

— Цікаве море,— промовив Андрій, слухаючи боцманове оповідання.

— Цікаве, кажеш?— здивовано спитав боцман.— Не боїшся?

— Ні, дядю,— підвів догори голову Андрій,— комсомольця цим не злякаєш. Ти краще розповів би мені про ваш пароплав та показав усі його закутки.

Боцманові Андрій був до вподоби. Удвох вони пішли по пароплаву. Хоч хвилі дуже розгойдували пароплав з борту на борт, обидва міцно трималися на ногах. Боцман розповідав:

— «Сміливий звіробій» улітку та восени перевозить вантажі: дошки, солону рибу, борошно, вугілля тощо. Коли ж наближається весна, а зимі край, тоді беремо на борт щось із вісімдесят мисливців та рушаємо на Біле море полювати на морського звіра. Тому-то тепер, на початку зими, ми йдемо в порт Мурманськ. Дивне те місце. Там море не замерзає взимку, хоч далеко воно на півночі. Це тому, що з теплого моря вода тече до мурманського берега.

Андрій і собі сів поруч боцмана. Старий моряк трохи посунувся, оповідаючи далі:

— Наприкінці січня або на початку лютого повернемося сюди, назад у море, разом з мисливцями...

Любі друзі! Ви прочитали уривок одного із багатьох творів улюбленого дитячого письменника Миколи Трублаїні. А які події відбулися потім? Про це ви можете дізнатися з книги Миколи Петровича. 25 квітня йому б виповнилося 80 років. Письменник загинув у боях проти гітлерівських загарбників. Але живуть його чудові книги. Які саме з них ви читали? Які герої творів Трублаїні вам найбільше подобаються і чому?

Напишіть нам про це.

Малюнок Е. ОРРО

Неоніла СТЕФУРАК

Про гаву і Ярослава

Десь живе на світі білім
Бегемот.
Він і в будень і в неділю
П'є компот.
Любить він його безмежно,
Бо компот той — із черешні,
Найпрекрасніший компот.
От!

Десь живе на світі білім
Носоріг.
Він і в будень і в неділю
Їсть пиріг.
Любить він його без тями
І не ділиться з гостями.
Напихає повен рот.
От!

Десь живе на світі білім
Песик Рекс.
Він і в будень і в неділю
Їсть біфштекс.
Любить він його й, до речі,
Сам випрошує в малечі,
Щоб напхати повен рот.
От!

Десь живе на світі білім
Ярослав.
Він і в будень і в неділю
Ловить гав.
Він просиджує без діла,
Гляне: гава полетіла.
Позіхне, роззявить рот —
От!

Ну а гава, як та гава —
Несмачна.
Вона чорна, і кульгава,
І брудна.
Хто хоч раз її скуштує,
Той уже не вередує —
Доїдає бутерброд..
От!

Валерій БОЙЧЕНКО

ЛАСТІВКИ

Ластівки летять у небо синє,
Крильцями торкаються узвиш,
І трава за ластівками лине,
Й ти за ластівками вже летиш!

ШПАКІВНЯ

Є у мене молоток,
Любо з ним дружити.
Гарно в дощечку легку
Цвяха ним забити.

Сам я дошку постругав,
І гладеньку, й рівну.
І тепер із молотком
Ладимо шпаківню.

КАЛЮЖІ

Чап-чалап!
Яка краса:
У калюжах — небеса!
Я калюжами стрибаю:
Чап-чалап!
Не стійте скраю!

Лиш Бровкові заздрю щиро:
В нього лапок — аж чотири,
Й він з усіх собачих лап —
Чап-чалап!
Чап-чалап!

Малюнок Т. ЮРЧЕНКО

Колишня відмінниця

Малюнок В. СЕРЦОВОЇ

Цю історію повідомила мені авторка із Казахстану Хельч
Ісмаїлова. Подумайте, любі друзі, чи не бувало подібних ви
падків у вашому класі? І напишіть мені.

Світланка у нас відмінниця. Світланка — молодець. Задачки як насіння лускає. Раз — і задачка готова. І з відповіддю все сходиться. Але відмінниця у нас одна, а відстаючих троє.

На зборі загону ми довго думали, як підвищити успішність. Вирішили прикріпити гарних учнів, щоб підтягали відстаючих. Та дарма. Наші відстаючі — хороші спортсмени, і наздогнати їх після уроків просто неможливо.

— Еврика!— закричали самі відстаючі. — Світланка — відмінниця, контрольну за п'ять хвилин розв'язати може. Ми всі сідаємо поруч. Світланка розв'яже перших три варіанти — для нас, а четвертий — для себе. У всіх п'ятірки будуть. Це ми вам твердо обіцяємо.

Що ж, нехай буде й так.

...Нещодавно провели збір. Світланку нашу, колишню відмінницю, проробляли.

— Ми тобі відстаючих довірили. Спасибі, у них тепер п'ятірки з контрольних. Ми хотіли, щоб у загоні не було відстаючих. І не соромно тобі?— казали їй.

А Світланка виправдовується:

— Я не встигаю за сорок п'ять хвилин чотири варіанти розв'язати. Лише три.

Взяли з неї слово, що виправиться. А вона все одно з контрольних двійки отримує.

Тепер у нас одна відстаюча — Світланка. Колишня відмінниця. І що нам з нею робити?

Галина МАЛИК

Казкова повість*

РОЗДІЛ СЬОМИЙ,
в якому Аля рятується з підземелля

* * *

Перший Недорадник кидає Алю до підземелля. Король підписує наказ про Алину страту, яка має відбутися наступного дня о дванадцятій годині. В підземеллі біля в'язниці дівчинки несуть варту двоє гвардійців: Недоборода і Недовус. Дівчинка не падає духом.

* * *

Але ж і чудернацькі були ті солдати! На них бряжчали залізні лицарські лати, але дуже старі, іржаві та погнуті. Ще й до того ж їм не вистачало багатьох частин. Один гвардієць був без шолома, з каструлею на голові. На правій руці, де не було лат, у нього стримів шматок жерстяної пічної труби. За щит йому правила покришка від виварки, а за спис — пласка залізяка. З одного боку вона кінчалася гостряком, а з другого — кружечком, де була пробита чотирикутна дірка. Щось та залізяка Алі нагадувала, та дівчинка не могла згадати що.

У його товариша до грудей була міцно припасована дерев'яна дощечка, на якій куховарки кришать цибулю. А замість списа він тримав держак від граблів з прив'язаною на кінці виделкою.

У підземеллі панувала тиша. І раптом двері тихесенько зарипіли і прочинилися, пропускаючи Недопопелюшку. Гвардійці, як тільки побачили її, обоє відвернулися від дверей і втупилися у протилежну стіну.

Недопопелюшка навшпиньки підійшла до грат і покликала Алю.

— Це ти!— зраділа дівчинка.

— Тс-с-с!— приклала палець до губів Недопопелюшка.

Один з гвардійців сказав:

— Я щось нічого не чую, Недобородо! А ти?

— Я теж! І навіть не бачу!— відповів другий.

Недопопелюшка полегшено зітхнула:

— Не падай духом, Алю! Ми тебе виручимо! Ніч довга, всі в замку вже поснули, а Недоладько пішов у місто по допомогу.

— Слухай уважно, Недопопелюшко!— сказала Аля.— Перш за все сховайте голову Першого Недорадника.

— Як це?

— Дуже просто. Треба пробратися до тронної зали. Там за троном є ніша. У ній стоять лицарські лати. Шолом від них Недорадник кожного ранку прилаштовує на плечі замість голови. А ввечері ставить на місце. Зараз ніч. Отже, шолом можна взяти звідти і сховати.

— А для чого його ховати? — все ще не розуміла Недопопелюшка.

— Ну як ти не розумієш! Якщо ви не встигнете мене визволити, то без голови Недорадник не зможе покарати мене.— Аля перевела подих.— А якщо ви визволите мене до ранку,— продовжува-

* *Продовження. Початок у №№ 1, 2, 3, 1987 р.*

ла вона,— то ще невідомо, чи встигне годинникар полагодити годинника до дванадцятої години. Недорадник накаже гвардійцям схопити його, і тоді все пропало. А без голови він нікому нічого не зробить.

— Ой, тепер я все зрозуміла!— вигукнула Недопопелюшка.— А зараз треба дізнатися, у кого ключ від твоєї в'язниці.

По цих словах гвардійці знову забряжчали своїм залізяччям, і один з них сказав:

— Здається, ти залишив ключ у замкові, Недобородо?

— Еге ж, у замкові,— відповів другий.

— А дверцята можна відімкнути?

— Звичайно.

— І можна випустити дівчинку з в'язниці?

— Звичайно, якщо хтось захоче це зробити!

І вони знову замовкли, прикипівши очима до стіни.

Недопопелюшка підбігла до дверцят. Справді, в замку стирчав ключ! Вона повернула його вправо. Залізні дверцята клацнули і відімкнулись.

Аля схопила Недопопелюшку за руку, і вони побігли до виходу з підземелля.

У тиші щось знову забряжчало, і долинув голос одного з гвардійців:

— Ти чув що-небудь, Недобородо?

— Ні, уяви собі, анічогісінько! І навіть нічого не бачив!— відповів йому другий. І з його голосу було чути, що він усміхається.

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ,

в якому з'ясовується, що полагодити годинник неможливо

Нарешті дівчатка добігли до тронної зали і підійшли до ніші. У ній, тьмяно вилискуючи у місячному сяйві, стояли лати. Шолом був на місці.

Всередині у Алі похололо. Їй на мить здалося, що з щілини над забралом за нею стежать холодні й лихі очі першого Недорадника. Аля зібралася з духом і підняла забрало. Шолом був порожній.

Дівчинка зняла його і завагалася: куди ж сховати?

— А! Придумала!— мовила Аля і потягла Недопопелюшку до спальні Недороля Десятого.

Вони підкралися до королівського ліжка і відхилили завісу. Недороль з головою загорнувся у ковдру і солодко спав. Аля засунула шолом йому під подушки.

— А тепер — швидше до годинникаря!— задоволено мовила вона.

Годинникар Недождень уважно вислухав Алину розповідь і схвильовано забігав по комірчині.

— Яке нещастя! Яке нещастя!— проказував він і хапався руками за голову.

Ледве-ледве вдалося його заспокоїти.

Годинникар розпачливо подивився на Алю.

— Я так і знав,— мало не плачучи, сказав він,— що ця стрілка колись знадобиться! Я так її беріг. І ось тепер... тепер я нічим не можу вам допомогти! Бо всього три дні тому її у мене украли!

(Закінчення в наступному номері)

Малюнки М. ЄМЕЛЬЯНОВА

У ПРИРОДІ—В РІДНІМ ДОМІ

БІЛЯ РІЧКИ

Біля річки пахощі — цвіте верба. Її котики вбралися в пушок і тепер нагадують маленьких гусеняток, що не знати як повсідалися на гілках. На кінчику кожної пушинки приліпилася цяточка жовтого пилку. Ненароком зачепиш гілку — золотиста хмаринка так і присне навсебіч.

Інна нюхала розквітлу вербу — позолотила ніс і щічки. Весело так Інні, бо ж весна.

Довкола дерева джміль басовито: «Дж-ж! Дж-ж!..» Вимурзався в пилок, увесь золотий, сам став схожим на вербового котика. Зате, як і наша Інна, повернеться додому напахчений весною.

А В НАШІМ ДВОРІ

КВІТКА-СОНЕЧКО

Щойно зазеленіла на подвір'ї трава, а ця рослина вже й зацвіла. Золотаво усміхається до нас, ніби запитує: «Впізнаєте?»

Ще б не впізнати кульбаби! Це та квітка, яку ніхто не сіє, а вона все одно є і не переводиться. А знаєте, що можна зробити з кульбабки? І ланцюжка, і перстеньок, і намистечко. А віночок із сонечок-квіточок усім дівчаткам до лиця.

Кульбаба — цінна лікарська рослина. Тому її повна назва так і звучить: кульбаба лікарська.

Квіти кульбабок дуже слухняні: як тільки настає вечір, вони одразу ж стулюються, засинають і сплять до самого ранку.

ОПЕРАЦІЮ ВЕДУТЬ ЮННАТИ

ЗЕЛЕНЕ ВБРАННЯ — ВІТЧИЗНІ

Наше місто молоде. І школа наша теж нова. Тому ми активно включилися в операцію «Зелене вбрання — Вітчизні». Щороку довкола школи і на вулицях Нетішина садимо дерева і кущі, впорядковуємо квіткові клумби.

Торік ми зібрали перший урожай із посаджених нами двох алей чорноплідної горобини, з кущів барбарису, з пришкільного яблуневого саду. А зараз висаджуємо кущі спіреї та свидини, деревця липи, клена, верби. Старанно працюють юннати Надійка Затварська, Світлана Шемчук, Ліля Ісакова, Вітя Мартинюк, Юрко Цісарук, Таня Домбровська та інші. Разом із вчителькою біології Надією Олександрівною Шпарук робимо багато цікавих справ у шкільному лісництві.

Іра ВОВНЯНКО,
учениця 3-го класу Нетішинської середньої школи № 1 Хмельницької області

* * *

А які дерева і кущі посаджено цієї весни біля вашої школи, друзі? Хто з юннатів працював найстаранніше? Напишіть про це Барвінкові.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ...

...у багатьох народностей папороть — такий самий поширений продукт харчування, як у нас гриби. До речі, в приготованому вигляді пагони папороті-орляка за смаком нагадують опеньки.

...вівці поїдають понад 550 видів різних бур'янів, яких не їдять інші тварини.

...«живим фонтаном» називають дощове дерево, яке росте на острові Цейлон. У спеку воно рясно ронить додолу прозорі краплі води.

Сторінку веде письменник Євген ШМОРГУН

Барвінок

Головний редактор
В. В. Моруга

Редколегія
А. І. Давидов
М. М. Ємельянов
О. Д. Іваненко
В. І. Кава
А. Л. Качан
Л. І. Козій
(відповідальний секретар)
В. О. Момот
В. Я. Неділько
Д. В. Павличко
О. І. Пархоменко
Т. В. Полякова
Н. І. Сподаренко
Б. Й. Чалий

Художній редактор
В. М. Кущ
Технічний редактор
М. К. Акопова
Коректор
С. І. Гайдук

Макет Л. Шевченко
На обкладинці
малюнок В. Куща

Журнал видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються.
Здано до набору 23. 01. 87. Підписано до друку 27.02.87. Формат видання $60 \times 90^1/_8$. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Умовн. фарб.-відб. 12,0 Обліково-видавн. арк. 3,45. Тираж 345000 пр. Зам. 7-11.
Адреса редакції: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44. Тел. 441-02-43, 441-46-80.
Київ, ордена «Знак Пошани» видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь».
Поліграфкомбінат ЦК ЛКСМУ «Молодь».
252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44.

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации имени В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке).
Журнал издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году. Выходит ежемесячно.

Адрес редакции: 252119, Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44. Тел. 441-02-43, 441-04-98.

Киев, ордена «Знак Почёта» издательство ЦК ЛКСМУ «Молодь».
Полиграфкомбинат ЦК ЛКСМУ «Молодь».
252119, Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44.

Текст набрано з застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».

Любі діти!

Одержав ваші відповіді на попереднє завдання і дуже зрадів, що ви допомагаєте своїм мамам і татам на кухні. Ви як слід оцінили кулінарні «здібності» нашого Федька і правильно склали пари малюнків: А-3, Б-4, В-1 та Г-2.

А тепер нова загадка. Нині Федько зі своїм котом Мурчиком — городники. Скажіть, чи правильно Федько підібрав інструмент для роботи на грядці? Ті малюнки, що праворуч, де Мурчик працює на грядці, переплуталися, і інструменти нечітко продрукувалися. Будь ласка, пронумеруйте малюнки і домалюйте інструменти там, де це потрібно.

Нехай вам щастить!

БАРВІНОК